



P9\_TA(2024)0115

## Zaawansowana umowa ramowa między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi a Republiką Chile

**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, Zaawansowanej umowy ramowej między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony (COM(2023)0432 – C9-0467/2023 – 2023/0260R(NLE))**

(C/2024/6769)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wniosek dotyczący decyzji Rady (COM(2023)0432),
- uwzględniając Zaawansowaną umowę ramową między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony,
- uwzględniając Wspólne oświadczenie w sprawie postanowień dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju zawartych w Zaawansowanej umowie ramowej między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Chile, z drugiej strony („wspólne oświadczenie”), dołączone do Zaawansowanej umowy ramowej,
- uwzględniając Umowę przejściową w sprawie handlu między Unią Europejską a Republiką Chile,
- uwzględniając układ o stowarzyszeniu między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Chile, z drugiej strony<sup>(1)</sup>, który wszedł w życie 1 marca 2005 r. i który zostanie zastąpiony Zaawansowaną umową ramową,
- uwzględniając Umowę w sprawie handlu winem oraz Umowę w sprawie handlu napojami spirytusowymi i napojami aromatyzowanymi, które były wcześniej załączone do układu o stowarzyszeniu i zostaną włączone do Zaawansowanej umowy ramowej,
- uwzględniając wytyczne negocjacyjne z dnia 13 listopada 2017 r. dotyczące negocjacji w sprawie zmodernizowanego układu o stowarzyszeniu z Chile, wydane przez Radę i opublikowane 22 stycznia 2018 r.,
- uwzględniając swoje zalecenie z dnia 13 czerwca 2018 r. dla Rady, Komisji oraz wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w sprawie negocjacji dotyczących zmodernizowania układu o stowarzyszeniu UE–Chile<sup>(2)</sup>,
- uwzględniając swoje zalecenie z dnia 14 września 2017 r. dla Rady, Komisji i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych dotyczące negocjacji w sprawie modernizacji filara handlowego w układzie o stowarzyszeniu UE–Chile<sup>(3)</sup>,
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji oraz wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 20 czerwca 2023 r. pt. „Europejska strategia bezpieczeństwa gospodarczego” (JOIN(2023)2020),
- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiego przedstawiciela Unii Europejskiej do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z dnia 7 czerwca 2023 r. zatytułowany „Nowy program na rzecz stosunków między UE a Ameryką Łacińską i Karaibami” (JOIN(2023)0017),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 22 czerwca 2022 r. pt. „Siła partnerstw handlowych: współpraca na rzecz zielonego i sprawiedliwego wzrostu” (COM(2022)0409),

<sup>(1)</sup> Dz.U. L 352 z 30.12.2002, s. 3.

<sup>(2)</sup> Dz.U. C 28 z 27.1.2020, s. 121.

<sup>(3)</sup> Dz.U. C 337 z 20.9.2018, s. 113.

- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z dnia 1 grudnia 2021 r. pt. „Strategia Global Gateway” (JOIN(2021)0030),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 18 lutego 2021 r. pt. „Przegląd polityki handlowej – otwarta, zrównoważona i asertywna polityka handlowa” (COM(2021)0066),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. pt. „Europejski Zielony Ład” (COM(2019)0640),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 października 2022 r. w sprawie wyników przeprowadzonego przez Komisję przeglądu 15-punktowego planu działania w sprawie handlu i zrównoważonego rozwoju <sup>(4)</sup>,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 czerwca 2022 r. w sprawie przyszłości polityki UE dotyczącej inwestycji międzynarodowych <sup>(5)</sup>,
- uwzględniając ocenę skutków z dnia 24 maja 2017 r. towarzyszącą wspólnemu zaleceniu dotyczącemu decyzji Rady w sprawie upoważnienia Komisji Europejskiej i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa do podjęcia i prowadzenia negocjacji w sprawie zmodernizowanego układu o stowarzyszeniu z Republiką Chile (SWD(2017)0173),
- uwzględniając ocenę wpływu na zrównoważony rozwój z dnia 7 maja 2019 r. wspierającą negocjacje w sprawie modernizacji części handlowej układu o stowarzyszeniu z Chile,
- uwzględniając deklarację ze szczytu UE–Wspólnota Państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów (CELAC) w 2023 r., który odbył się w Brukseli 17–18 lipca 2023 r.,
- uwzględniając deklarację przewodniczącej Komisji Ursuli von der Leyen złożoną na spotkaniu z prezydentem Chile Gabrielem Boricem 14 czerwca 2023 r.,
- uwzględniając rezolucję ES-11/1 Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych z dnia 2 marca 2022 r. pt. „Rosyjska napaść na Ukrainę”,
- uwzględniając Konwencję ONZ o różnorodności biologicznej oraz jej globalne ramy różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu z 2022 r.,
- uwzględniając Ramową konwencję ONZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) i porozumienie paryskie przyjęte podczas 21. Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zmian Klimatu (UNFCCC) 12 grudnia 2015 r.,
- uwzględniając Deklarację Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej,
- uwzględniając konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP), w szczególności konwencję MOP nr 169 dotyczącą ludności tubylczej i plemiennej,
- uwzględniając wnioski z wizyt dwóch delegacji ad hoc Komisji Spraw Zagranicznych w Chile 19 i 20 czerwca 2023 r. oraz Komisji Handlu Międzynarodowego 23–25 maja 2022 r.,
- uwzględniając protokół ustaleń między Unią Europejską a Republiką Chile w sprawie strategicznego partnerstwa na rzecz zrównoważonych łańcuchów wartości surowców, podpisany w Brukseli 18 lipca 2023 r.,
- uwzględniając wspólną deklarację ministrów spraw wewnętrznych państw członkowskich Unii Europejskiej oraz ministrów odpowiedzialnych za kwestie bezpieczeństwa państw będących członkami Komitetu Ameryki Łacińskiej ds. Bezpieczeństwa Wewnętrznego (wspólna deklaracja UE–CLASI) z dnia 28 września 2023 r.,
- uwzględniając krajową strategię dotyczącą litu przedstawioną przez rząd Chile 20 kwietnia 2023 r.,
- uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego tytuł V dotyczący działań zewnętrznych Unii,

<sup>(4)</sup> Dz.U. C 132 z 14.4.2023, s. 99.

<sup>(5)</sup> Dz.U. C 32 z 27.1.2023, s. 96.

- uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w szczególności jego art. 91, art. 100 ust. 2, art. 207 i 212, w związku z art. 218,
  - uwzględniając art. 105 ust. 5 Regulaminu,
  - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
  - uwzględniając sprawozdanie okresowe Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji Handlu Międzynarodowego (A9-0017/2024),
- A. mając na uwadze, że przy obecnym braku stabilności na arenie międzynarodowej szczególnie wyraźna jest potrzeba ożywienia przez UE partnerstw z demokratycznymi krajami o zbieżnych poglądach, które podzielają jej wartości, co pozwoli wzmocnić otwartą strategiczną autonomię Unii, zdywersyfikować łańcuchy dostaw, zabezpieczyć dostęp do surowców krytycznych i zacieśnić współpracę na wszystkich forach wielostronnych z myślą o ochronie międzynarodowego porządku opartego na zasadach oraz pokoju, praworządności i zrównoważonym rozwoju;
- B. mając na uwadze, że Chile i UE są bliskimi partnerami w stawianiu czoła wyzwaniom regionalnym i globalnym oraz że łączą je wspólne uniwersalne wartości takie jak demokracja i prawa człowieka, a także bliskie więzi kulturowe, międzyludzkie, gospodarcze i polityczne; mając na uwadze, że Chile jest bardzo ważnym i wiarygodnym partnerem dla UE;
- C. mając na uwadze, że zmodernizowana Zaawansowana umowa ramowa między UE a Chile (zwana dalej „umową”) promuje wspólne wartości i zasady, może znacznie wzmocnić współpracę między Chile a UE i rozszerzyć ją na nowe obszary oraz zaoferować wzajemne wsparcie w stawianiu czoła nowym globalnym wyzwaniom;
- D. mając na uwadze, że w ramach unijnej strategii Global Gateway realizowane są dwa duże projekty z Chile: inicjatywa Drużyna Europy na rzecz rozwoju zielonego wodoru w Chile, której początkowy budżet wynosi 225 mln EUR oraz inicjatywa na rzecz rozwoju łańcuchów wartości surowców krytycznych dla litu i miedzi;
- E. mając na uwadze, że 28 września 2023 r. w Brukseli odbyło się spotkanie ministerialne między UE a Komitetem Bezpieczeństwa Wewnętrznego Ameryki Łacińskiej (CLASI), do którego należy Chile, zakończone przyjęciem wspólnej deklaracji w sprawie potrzeby zacieśnienia współpracy w zakresie bezpieczeństwa i walki z handlem narkotykami;
- F. mając na uwadze, że UE jest dla Chile trzecim pod względem znaczenia partnerem handlowym i największym źródłem bezpośrednich inwestycji zagranicznych; mając na uwadze, że układ o stowarzyszeniu UE–Chile, obowiązujący od 2003 r., znacznie poszerzył handel dwustronny, a obecnie wymaga modernizacji w celu dostosowania go do standardów międzynarodowych; mając na uwadze, że UE i Chile podzielają zobowiązanie do promowania otwartego, zrównoważonego, opartego na zasadach i wartościach wielostronnego systemu handlowego, którego centralnym elementem jest Światowa Organizacja Handlu (WTO);
- G. mając na uwadze, że Chile jest jedną z najbardziej otwartych gospodarek świata i w dużym stopniu jest uzależnione od handlu międzynarodowego; mając na uwadze, że Chile ma jedną z najlepiej prosperujących gospodarek Ameryki Łacińskiej, ale nadal utrzymują się tam znaczące nierówności społeczno-ekonomiczne;
- H. mając na uwadze, że z najnowszych raportów ONZ wynika <sup>(6)</sup>, iż w ciągu ostatnich 20 lat udział Ameryki Łacińskiej i Karaibów w światowym wywozie wyrobów przemysłowych nie przekroczył 5 %, co świadczy o tym, że region ten ma stały rosnący deficyt handlowy w wywozie wyrobów przemysłowych;
- I. mając na uwadze, że w Chile występują jedne z najlepszych na świecie warunki naturalne do produkcji zielonego wodoru; mając na uwadze, że chilijski rząd przyjął ambitną strategię dotyczącą zielonego wodoru, której celem jest uczynienie Chile jednym z największych na świecie producentów takiego wodoru;
- J. mając na uwadze, że lit jest strategicznym surowcem; mając na uwadze, że Chile jest drugim co do wielkości producentem litu i posiada największe rezerwy litu na świecie; mając na uwadze, że kraj ten jest już zdecydowanie największym dostawcą litu do UE; mając na uwadze, że Chile jest również jednym z największych na świecie producentów miedzi; mając na uwadze, że chilijski rząd przyjął ambitną strategię dotyczącą litu mającą na celu zwiększenie produkcji litu w kraju; mając na uwadze, że wspieranie zdolności Chile do budowania własnych krajowych zdolności przemysłowych w tym sektorze, w szczególności poprzez generowanie wartości dodanej dzięki przetwarzaniu i przekształcaniu surowców w kraju, leży w interesie zarówno Chile, jak i UE;
- K. mając na uwadze, że rolnictwo i górnictwo są kluczowymi sektorami chilijskiej gospodarki; mając na uwadze, że w ocenie wpływu na zrównoważony rozwój wskazano, iż wydobycie litu w Chile koncentruje się w regionach dotkniętych niedoborem wody, na obszarach zamieszkałych głównie przez społeczności wiejskie i tubylcze; mając na uwadze, że niekontrolowany i niezrównoważony wzrost wydobycia i produkcji rolnej może mieć negatywne skutki; mając na uwadze, że ryzyku temu należy odpowiednio przeciwdziałać i że należy je ściśle monitorować;

<sup>(6)</sup> <https://www.cep.al.org/en/pressreleases/goods-exports-latin-america-and-caribbean-increase-20-2022-growth-down-previous-year> ; <http://repositorio.cep.al.org/handle/11362/48651> .

- L. mając na uwadze, że polityka handlowo-inwestycyjna powinna przyczyniać się do podnoszenia standardów społecznych oraz standardów ochrony środowiska i dobrostanu zwierząt, a także zapewniać pełne poszanowanie praw podstawowych, w tym praw społeczności lokalnych i ludności tubylczej, praw do odpowiedniej żywności i wody oraz praw ludności wiejskiej i innych osób pracujących na obszarach wiejskich; mając na uwadze, że podejście UE do handlu i zrównoważonego rozwoju ma na celu przyczynienie się do skutecznego wdrożenia podstawowych praw pracowniczych MOP i porozumienia paryskiego;
- M. mając na uwadze, że UE zreformowała przepisy dotyczące ochrony inwestycji, zastąpiła rozstrzyganie sporów między inwestorem a państwem systemem sądów ds. inwestycji i rozpoczęła wielostronne negocjacje w sprawie sądu ds. inwestycji, co jest znaczącym krokiem we właściwym kierunku zmierzającym do zmodernizowanej i zrównoważonej polityki inwestycyjnej; mając na uwadze, że system sądów ds. inwestycji zastąpi stare dwustronne traktaty o ochronie inwestycji, które Chile zawarło z 16 państwami członkowskimi UE;
- N. mając na uwadze, że Rada podała do wiadomości publicznej cały zestaw wytycznych negocjacyjnych dotyczących umowy, po raz pierwszy w przypadku takiej umowy obejmujących kwestie polityczne i handlowe, odpowiadając tym samym na apele o większą przejrzystość i lepsze informowanie o treści i celach negocjacji;

### **Współpraca międzyregionalna**

- 1. podkreśla geopolityczne znaczenie silnych stosunków międzyregionalnych między UE a krajami Ameryki Łacińskiej i Karaibów oraz polityczne znaczenie solidnych stosunków dwustronnych między UE a Chile w oparciu m.in. o modernizację układu o stowarzyszeniu; podkreśla geopolityczną wartość umowy w świetle obecności innych podmiotów, takich jak Chiny;
- 2. z zadowoleniem przyjmuje szczyt UE–ASEAN oraz zobowiązanie do dalszego pogłębiania tego strategicznego partnerstwa w oparciu o wspólne wartości i zasady, a także więzi historyczne, językowe, kulturowe i społeczne; podkreśla znaczenie regularnego dialogu międzyregionalnego i docenia konstruktywną rolę Chile w tym dialogu międzyregionalnym, a także na szczeblu wielostronnym;
- 3. podkreśla, że strategia UE dla Ameryki Łacińskiej i Karaibów musi zostać szybko wdrożona w oparciu o wspólne priorytety; podkreśla znaczenie połączenia sił z krajami CELAC w celu promowania i zagwarantowania pokoju i bezpieczeństwa, demokracji, praworządności, praw człowieka i rozwoju, a także w celu sprostania globalnym wyzwaniom, takim jak zmiana klimatu, kryzys różnorodności biologicznej, migracja, przemoc ze względu na płeć i korupcja;
- 4. z zadowoleniem przyjmuje zapowiedź pakietu finansowego w wysokości 45 mld EUR przeznaczonego na wsparcie sprawiedliwej transformacji ekologicznej, transformacji cyfrowej sprzyjającej włączeniu społecznemu, rozwojowi społecznego i odporności zdrowotnej w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach, a w szczególności z zadowoleniem przyjmuje znaczne postępy w odniesieniu do projektu rozwoju funduszu zielonego wodoru w Chile; wzywa do szybkiego wdrożenia unijnego programu inwestycyjnego Global Gateway w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach w oparciu o podejście Drużyny Europy;
- 5. zauważa, że wsparcie partnerów z Ameryki Łacińskiej i Karaibów było i pozostaje bardzo cenne w odniesieniu do głosowania na forum Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie nieuzasadnionej, niesprowokowanej i nielegalnej wojny Rosji przeciwko Ukrainie; z zadowoleniem przyjmuje to, że Chile głosowało za rezolucjami Zgromadzenia Ogólnego ONZ potępiającymi agresję Rosji na Ukrainę; docenia pomoc humanitarną udzieloną Ukrainie przez Chile, a także gotowość chilijskich specjalistów do udziału w rozminowywaniu terytoriów Ukrainy; zachęca Chile do przyłączenia się do środków ograniczających przyjętych przez kraje zachodnie wobec Rosji;

### **Dialog polityczny i współpraca sektorowa**

- 6. podkreśla, że Chile jest kluczowym partnerem UE w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach oraz podziela wartości demokratyczne i wiele wspólnych interesów z UE;
- 7. zauważa, że układ o stowarzyszeniu UE–Chile z 2002 r. okazał się sukcesem, ponieważ zapewnia jasne ramy prawne dla regularnego dialogu i umożliwia dyskusję na temat wielu obszarów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;
- 8. zauważa z zadowoleniem, że umowa odzwierciedla wiele zaleceń Parlamentu wydanych przed negocjacjami w sprawie umowy;

9. z zadowoleniem przyjmuje, że dyplomacja parlamentarna jest uznawana za filar dialogu politycznego z Chile; wyraża uznanie dla kluczowej roli Chile w Parlamencie Wspólnoty Andyjskiej oraz w Europejsko-Latynoamerykańskim Zgromadzeniu Parlamentarnym;

10. podkreśla, jak ważne – w kontekście umowy – jest zwalczanie wszelkiego rodzaju naruszeń praw człowieka oraz skuteczne wyeliminowanie wszelkiej dyskryminacji m.in. ludności tubylczej, pracowników migrujących, osób z niepełnosprawnościami, osób LGBTI i wszelkich innych osób znajdujących się w trudnej sytuacji; z zadowoleniem przyjmuje, że umowa zawiera solidne postanowienia dotyczące zasad demokracji, praw człowieka i praworządności; podkreśla znaczenie wykonalności zobowiązań w zakresie praw człowieka;

11. ponownie podkreśla znaczenie ochrony praw ludności rdzennej zgodnie z umowami międzynarodowymi, takimi jak UNDRIP i konwencja MOP nr 169, w tym poszanowania wcześniejszej, dobrowolnej i świadomej zgody społeczności lokalnych i ludności rdzennej;

12. podkreśla znaczenie poszanowania i przestrzegania standardów społecznych i środowiskowych; podkreśla w związku z tym, że rola – między innymi – obrońców praw człowieka i sygnalistów ma kluczowe znaczenie i musi być chroniona;

13. podkreśla, że umowa może znacznie zacieśnić współpracę między Chile a UE i rozszerzyć ją na nowe obszary, od cyberprzestępczości, walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu po współpracę w kwestiach dotyczących regionów podbiegunowych;

14. z zadowoleniem przyjmuje, że umowa przewiduje wzmocnioną współpracę polityczną w kwestiach zagranicznych i bezpieczeństwa w obliczu wyzwań geopolitycznych, w szczególności w odniesieniu do przeciwdziałania rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia;

15. podkreśla, że współpraca z partnerami międzynarodowymi jest kluczowym filarem programu bezpieczeństwa i obrony UE; z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie dwustronnego dialogu UE-Chile na temat bezpieczeństwa i obrony; wzywa do pogłębienia współpracy w zakresie obronności i bezpieczeństwa z Chile, w tym w ramach Strategicznego kompasu; docenia udział Chile od 2004 r. w wojskowej operacji zarządzania kryzysowego w Bośni i Hercegowinie (operacja Althea);

16. zwraca uwagę, że strony zgodziły się współpracować i wymieniać poglądy w dziedzinie legalnej i nieuregulowanej migracji; uważa, że wymiana najlepszych praktyk jest bardzo pomocnym narzędziem; zauważa, że Chile jest głównym celem migrantów z innych krajów Ameryki Łacińskiej, zwłaszcza z Wenezueli; docenia wysiłki rządu Chile na rzecz pomyślnej integracji migrantów; uznaje ważną rolę Chile jako przewodniczącego pro tempore procesu z Quito w koordynowaniu regionalnej reakcji na kryzys migracyjny w Wenezueli;

17. wyraża zaniepokojenie wzrostem przestępczości zorganizowanej i handlu narkotykami w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach, coraz bardziej widocznym handlem narkotykami w Chile, a także bezprecedensową ilością narkotyków przemyconych do UE z tego regionu; wzywa do znacznego zacieśnienia współpracy międzyregionalnej w zakresie zwalczania tych zagrożeń; uważa, że ważne jest, aby umowa zawierała postanowienia dotyczące współpracy w kwestiach związanych ze zwalczaniem przestępczości zorganizowanej i handlu narkotykami w celu zapewnienia zintegrowanego, opartego na dowodach i skutecznego podejścia;

18. podkreśla, że zarówno UE, jak i Chile zobowiązały się do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r.; z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie do zacieśnienia współpracy w walce z kryzysem klimatycznym w ramach UNFCCC oraz do skutecznego wdrożenia porozumienia klimatycznego z Paryża, a także do ochrony środowiska i zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi, w tym w ramach Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej; podkreśla, że zobowiązanie to musi znaleźć odzwierciedlenie w konkretnych środkach podjętych przy wdrażaniu umowy;

19. uznaje znaczenie współpracy w zakresie cywilnej nawigacji satelitarnej, obserwacji Ziemi i innych działań związanych z przestrzenią kosmiczną; popiera działania regionalnego centrum informacji na temat Galileo w Chile w zakresie monitorowania lokalnych i regionalnych inicjatyw nawigacji satelitarnej, identyfikowania potencjalnych rynków i zainteresowanych stron oraz zapewniania wsparcia użytkownikom w opracowywaniu nowych zastosowań dzięki współpracy między przemysłem Ameryki Łacińskiej i Europy; z zadowoleniem przyjmuje niedawną zapowiedź wprowadzenia regionalnej strategii Copernicus w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach, w tym utworzenia regionalnego centrum danych z programu Copernicus w Chile;

20. docenia potencjał dalszego pogłębienia współpracy w dziedzinie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji, młodzieży i kultury;

21. uznaje zobowiązanie do przestrzegania konwencji MOP oraz do wymiany informacji na temat metod pomiaru ubóstwa w celu wspierania polityki opartej na dowodach; zachęca do wymiany najlepszych praktyk z uwagi na wysoki poziom nierówności dochodowych w Chile;

22. z zadowoleniem przyjmuje bardzo potrzebne wspólne zaangażowanie w realizację Agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i jej celów zrównoważonego rozwoju, ponieważ mają one kluczowe znaczenie dla sprostania dzisiejszym wyzwaniom bez pozostawiania kogokolwiek w tyle;

### **Filar handlu i inwestycji**

23. z zadowoleniem przyjmuje umowę, która jest ważnym sygnałem wspierającym otwarty, sprawiedliwy i oparty na zasadach i wartościach handel w czasach rosnącej fragmentacji gospodarczej i protekcjonizmu; uważa, że umowa będzie korzystna dla obu stron i pomoże wzmocnić długoterminowy rozwój gospodarczy, tworzenie miejsc pracy, dywersyfikację oraz procesy produkcyjne o wartości dodanej;

24. wyraża uznanie dla ambitnego i kompleksowego filaru handlowego i inwestycyjnego umowy, który zapewnia realizację priorytetów określonych w zaleceniu Parlamentu z 14 września 2017 r. (7); zauważa, że 99 % pozycji taryfowych zostanie w pełni zliberalizowanych, a ponad 95 % handlu między UE a Chile będzie wolne od cła na mocy umowy; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że umowa została zmodernizowana w oparciu o Porozumienie o ułatwieniach w handlu WTO; podkreśla, w tym kontekście, że niezwykle istotne jest unikanie niepotrzebnych obciążeń administracyjnych i uproszczenie procedur eksportowych w całym okresie realizacji umowy;

25. z zadowoleniem przyjmuje, że rozdział dotyczący handlu i zrównoważonego rozwoju zawiera ambitne i wiążące zobowiązania dotyczące norm środowiskowych i norm pracy; ubolewa jednak, że umowa nie odzwierciedla jeszcze w pełni nowego podejścia UE do handlu i zrównoważonego rozwoju;

26. zauważa, że we wspólnym oświadczeniu w sprawie handlu i zrównoważonego rozwoju dołączonym do umowy UE i Chile zobowiązują się do dokonania przeglądu postanowień umowy dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju po wejściu w życie tymczasowej umowy handlowej; podkreśla znaczenie przeprowadzenia ambitnego przeglądu, aby dostosować umowę do celów Zielonego Ładu UE i propozycji reformy podejścia UE do handlu i zrównoważonego rozwoju przedstawionej w komunikacie Komisji z 2022 r. pt. „Siła partnerstw handlowych: współpraca na rzecz zielonego i sprawiedliwego wzrostu”, co dodałoby przepisy mające na celu wzmocnienie mechanizmu egzekwowania przepisów rozdziału dotyczącego handlu i zrównoważonego rozwoju, w tym możliwość zastosowania etapu sprawdzania zgodności z postanowieniami oraz sankcji handlowych jako ostatecznego środka w przypadku nieprzestrzegania porozumienia paryskiego lub podstawowych zasad i praw MOP dotyczących pracy;

27. oczekuje, że przegląd zostanie przeprowadzony w terminie określonym we wspólnym oświadczeniu i po merytorycznych konsultacjach ze wszystkimi właściwymi zainteresowanymi stronami; wzywa Komisję do aktywnego zaangażowania Parlamentu w cały proces przeglądu, zgodnie z jej zobowiązaniami wynikającymi z art. 218 ust. 10 TFUE, oraz do uwzględnienia w jak największym stopniu ewentualnych uwag Parlamentu Europejskiego;

28. zauważa, że we wspólnym oświadczeniu obie strony zobowiązują się do rozważenia możliwości uwzględnienia porozumienia klimatycznego z Paryża jako istotnego elementu umowy w kontekście przeglądu postanowień dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju;

29. podkreśla, że plan wdrażania zawierający konkretne cele i etapy ich realizacji, opracowany przy zaangażowaniu społeczeństwa obywatelskiego, byłby przydatnym narzędziem do sprostania wyzwaniom związanym z handlem i zrównoważonym rozwojem;

30. z zadowoleniem przyjmuje zobowiązanie stron do promowania rozwoju handlu międzynarodowego w sposób sprzyjający zapewnieniu godnej pracy dla wszystkich, w szczególności kobiet, młodzieży i osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z odpowiednimi zobowiązaniami w ramach MOP;

(7) Zalecenie Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2017 r. dla Rady, Komisji i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych dotyczącego negocjacji w sprawie modernizacji filara handlowego w układzie o stowarzyszeniu UE-Chile (Dz.U. C 337 z 20.9.2018, s. 113).

31. z zadowoleniem przyjmuje uznanie wiedzy i praktyk ludności rdzennej w rozdziale dotyczącym handlu i zrównoważonego rozwoju; wyraża jednak ubolewanie, że konwencja MOP nr 169 oraz zasada ONZ dotycząca dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody, zapisana w Deklaracji Organizacji Narodów Zjednoczonych o prawach ludności rdzennej, która stoi na straży praw ludności rdzennej w odniesieniu do stosunków handlowych, nie zostały wyraźnie wymienione;

32. z zadowoleniem przyjmuje włączenie odrębnego rozdziału poświęconego handlowi i płci, pierwszego tego rodzaju, do umowy handlowej UE, w którym uznano znaczenie uwzględnienia aspektu płci w promowaniu wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz kluczową rolę, jaką mogą w tym względzie odegrać strategie polityczne ukierunkowane na aspekt płci; zdecydowanie popiera włączenie szeregu wiążących zobowiązań do wyeliminowania barier i dyskryminacji kobiet, promowania równości płci i upodmiotowienia kobiet oraz zapewnienia wszystkim korzyści z handlu międzynarodowego; zdecydowanie popiera zobowiązanie do uwzględniania kwestii płci we wszystkich politykach i instrumentach oraz wspólne zobowiązanie do skutecznego wdrożenia zobowiązań Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, a także realizację celu zrównoważonego rozwoju nr 5 dotyczącego równouprawnienia płci; oczekuje, że Komisja będzie opierać się na tym precedensie we wszystkich przyszłych negocjacjach handlowych;

33. zauważa zniesienie cel na wywóz z UE, dzięki czemu 99,9 % eksportu nie będzie objęte cłem, co przyniesie korzyść unijnym producentom wysokiej jakości produktów rolno-spożywczych; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że kontyngenty taryfowe na wołowinę i baraninę, które należą do produktów wrażliwych, nie są już objęte automatyczną roczną podwyżką, ponieważ obecnie zastępuje się je stałą kwotą zapewniającą bardziej stabilny i wyraźnie ograniczony dostęp do rynku chilijskich produktów mięsnych w przyszłości; wzywa Komisję, by zaktualizowała ocenę łącznego wpływu wszystkich umów handlowych na sektor rolny UE, a w szczególności by oceniła elementy rolne umowy i koncesje zapisane w innych obecnych i planowanych porozumieniach handlowych, aby zapobiec ich nadmiernej akumulacji;

34. odnotowuje działania związane z ochroną wrażliwych produktów rolnych UE, takich jak mięso (wołowina, drób, wieprzowina i baranina), niektóre owoce i warzywa (np. czosnek, sok jabłkowy, sok winogronowy), oraz oliwa z oliwek, które polegają na wprowadzeniu ograniczonego i kontrolowanego dostępu do produktów bardzo wrażliwych za pomocą kontyngentów taryfowych oraz wyłączeniu cukru i bananów z jakiegokolwiek liberalizacji handlu, aby chronić unijną produkcję;

35. odnotowuje, że umowa chroni 216 unijnych oznaczeń geograficznych produktów rolnych i 18 chilijskich oznaczeń geograficznych, uzupełniając istniejące porozumienie w sprawie win i napojów spirytusowych chroniące 1745 unijnych oznaczeń geograficznych dotyczących win i 257 unijnych oznaczeń geograficznych dotyczących napojów spirytusowych i win aromatyzowanych; podkreśla, że uzgodniony przez UE i Chile zakres oznaczeń geograficznych jest ważnym krokiem w kierunku ochrony oznaczeń geograficznych UE na arenie międzynarodowej; wzywa Komisję, by dopilnowała skutecznego egzekwowania przepisów dotyczących ochrony oznaczeń geograficznych produktów z UE w Chile oraz by rozważyła rozszerzenie wykazu produktów chronionych oznaczeniami geograficznymi;

36. z zadowoleniem przyjmuje specjalny rozdział o zrównoważonych systemach żywnościowych, który promuje dwustronną i międzynarodową współpracę w tym zakresie i zawiera przepisy dotyczące dobrostanu zwierząt, walki z marnotrawieniem żywności, stopniowego wycofywania stosowania środków przeciwdrobnoustrojowych, zrównoważonego charakter łańcucha żywnościowego, a także dotyczące pestycydów; odnotowuje w szczególności wzajemne zobowiązania do utrzymania stopniowego wycofywania antybiotyków jako stymulatorów wzrostu, obowiązujące w Chile od 2018 r.; wzywa Komisję, by w pełni wykorzystała zawarte w tym rozdziale postanowienia o współpracy, między innymi by ułatwiała wymianę informacji o innowacyjnych praktykach rolniczych, tak aby ambicje te nie były mniejsze niż cele proekologicznych działań UE na rzecz łagodzenia zmiany klimatu oraz na rzecz różnorodności biologicznej i ochrony środowiska; podkreśla, że w tej współpracy należy również dążyć do osiągnięcia celów globalnych ram różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu, przyjętych w ramach Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej, których jednym z globalnych celów na 2030 r. jest zmniejszenie o co najmniej połowę ogólnego ryzyka związanego z pestycydami i szczególnie niebezpiecznymi chemikaliami;

37. uważa, że polityka handlowa UE powinna przyczynić się do wspólnego osiągania i wdrażania najwyższych standardów bezpieczeństwa żywności, standardów społecznych, środowiskowych, w zakresie dobrostanu zwierząt oraz praw człowieka; wzywa podkomitet SFS UE-Chile do opracowania ambitnego planu współpracy na rzecz osiągnięcia tego celu;

38. z zadowoleniem przyjmuje, że umowa zawiera mechanizm traktujący UE jako jeden podmiot, co pozwala uniknąć sytuacji, w której każde państwo członkowskie musi podpisać protokół w sprawie eksportu produktów rolnych do Chile, dzięki czemu zwiększa się ogólny potencjał umowy oraz zmniejszają się zbędne obciążenia i koszty; wzywa do włączenia tego środka do przyszłych umów handlowych;

39. zachęca UE i Chile, by rozważyły dwustronną lub wielostronną współpracę nad rozwojem zrównoważonych i przyjaznych dla środowiska praktyk produkcyjnych oraz wymianę najlepszych praktyk w badaniach, innowacjach i rozwoju technologii; cieszy się, że strony zamierzają wymieniać się wiedzą fachową o opracowywaniu i wdrażaniu norm dotyczących dobrostanu zwierząt;

40. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia równych warunków działania przy wprowadzaniu do obrotu w Unii wszelkich produktów rolnych, rybołówstwa i akwakultury, niezależnie od ich pochodzenia, w tym produktów pochodzących z Chile; podkreśla, jak ważne jest zwiększenie spójności politycznej inicjatyw Unii, ze szczególnym handlu, zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, polityki przemysłowej, rybołówstwa i rolnictwa;;

41. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że umowa przewiduje szereg działań – zarówno ze strony UE, jak i Chile – wspierających wysiłki na rzecz zwalczania nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych (NNN) praktyk połowowych oraz przyczyniających się do ograniczania handlu produktami pochodzącymi z gatunków pozyskiwanych w ramach takich praktyk; ponadto z zadowoleniem przyjmuje fakt, że zarówno UE, jak i Chile przystąpiły niedawno do Sojuszu na rzecz zwalczania połowów NNN (IUU Fishing Action Alliance Pledge), którego celem jest stymulowanie ambicji i działań służących zwalczaniu połowów NNN;

42. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w dwustronnych środkach ochronnych zawartych w umowie zostały uwzględnione regiony najbardziej oddalone;

43. oczekuje, że przepisy dotyczące liberalizacji inwestycji i ochrony inwestycji jeszcze bardziej pobudzą zrównoważone inwestycje w obu kierunkach, gwarantując inwestorom z obu stron sprawiedliwe i niedyskryminacyjne traktowanie; podkreśla, że inwestycje wymagają bezpieczeństwa prawnego, zaufania i przewidywalności; podkreśla, że przepisy dotyczące ochrony inwestycji są w pełni zgodne ze zreformowanym podejściem UE do ochrony inwestycji, które powinno mieć na celu zapewnienie właściwej równowagi między ochroną inwestycji a prawem rządów do regulacji w interesie publicznym; przypomina, że we wspólnym oświadczeniu interpretacyjnym potwierdza się, iż strony rozumieją, że przepisy dotyczące ochrony inwestycji mają być interpretowane i stosowane z należyтым uwzględnieniem zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego, oraz wyjaśnia się, że inwestorzy powinni oczekiwać, że UE i Chile przyjmą środki mające na celu walkę ze zmianą klimatu; zauważa, że procedury rozstrzygania sporów ustanowione w umowie są zgodne z unijnym systemem sądów ds. inwestycji, obejmującym stały, niezależny i bezstronny trybunał oraz trybunał odwoławczy; podkreśla potrzebę wdrożenia i dalszej poprawy przepisów dotyczących ochrony inwestycji zgodnie z zaleceniami Parlamentu zawartymi w rezolucji z 23 czerwca 2022 r. w sprawie przyszłości polityki UE dotyczącej inwestycji międzynarodowych;

44. jest przekonany, że nowe zobowiązania dotyczące dostępu do rynku w zakresie handlu usługami otworzą nowe możliwości biznesowe dla przedsiębiorstw z UE i Chile, w tym małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP); zauważa, że umowa zawiera najnowocześniejszy rozdział dotyczący handlu cyfrowego, który ułatwi handel elektroniczny i zapewni ochronę klientom w internecie;

45. podkreśla, że umowa zachowuje prawo rządów do wprowadzania regulacji w interesie publicznym, na przykład w celu ochrony zdrowia publicznego, konsumentów lub środowiska; podkreśla, że prawo rządów do regulacji nie ogranicza się do tych obszarów; podkreśla, że umowa gwarantuje władzom publicznym prawo do utrzymania usług publicznych, takich jak edukacja, opieka zdrowotna czy woda, lub do ponownego upaństwowienia usług świadczonych przez podmioty prywatne;

46. podkreśla, że przedsiębiorstwa z UE i Chile będą mogły korzystać z lepszego dostępu do rynków zamówień publicznych na towary, usługi i prace na szczeblu centralnym i poniżej szczebla centralnego; podkreśla zaostrzone wymogi w zakresie przejrzystości; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że umowa umożliwi podmiotom zamawiającym uwzględnienie kwestii środowiskowych i społecznych w całej procedurze udzielania zamówień;

47. z zadowoleniem przyjmuje specjalny rozdział poświęcony MŚP, które odpowiadają za znaczną część handlu między UE a Chile; wzywa Komisję do wspierania MŚP w pełnym wykorzystaniu możliwości oferowanych przez zmodernizowaną umowę, w tym poprzez dostarczanie wytycznych dla eksportujących i importujących przedsiębiorstw dotyczących nowych możliwości dostępu do rynku, a także zapewnianie wsparcia administracyjnego i technicznego, uproszczenie procedur i usunięcie barier technicznych w handlu, które mają nieproporcjonalny wpływ na MŚP;



48. podkreśla, że globalna walka ze zmianą klimatu będzie wymagała szybkiego przejścia na energię odnawialną oraz szybkich działań rządów w celu zmniejszenia zależności od paliw kopalnych, w tym poprzez ograniczenie inwestycji w paliwa kopalne i wyłączenie rządowej polityki klimatycznej z ochrony inwestycji; podkreśla, że umowa powinna wspierać międzynarodowe wysiłki na rzecz przejścia na odnawialne źródła energii; apeluje do stron o zapewnienie zgodności postanowień dotyczących ochrony inwestycji z polityką ochrony środowiska, prawami pracowniczymi i prawami człowieka; zauważa jednak, że umowa pozwala na ochronę inwestycji w paliwa kopalne; podkreśla, że Chile może odegrać istotną rolę w globalnej zielonej i sprawiedliwej transformacji, która powinna również przynieść korzyści w postaci rozwoju własnych zdolności przemysłowych; zauważa, że rozwój i zwiększenie chilijskiego sektora i infrastruktury energii odnawialnej będzie wymagało ogromnych, zrównoważonych i przewidywalnych inwestycji, w tym ze strony przedsiębiorstw z UE; w związku z tym uważa, że strategia Global Gateway powinna umożliwić tworzenie wspólnych projektów strategicznych i wzmocnić budowanie zdolności; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje utworzenie europejskiej inicjatywy na rzecz rozwoju wodoru odnawialnego w Chile, która będzie promować rozwój tego strategicznego sektora w tym kraju i tworzenie miejsc pracy, przy jednoczesnym promowaniu eksportu wodoru odnawialnego do Europy i innych części świata;

49. podkreśla wiodącą rolę Chile jako głównego dostawcy surowców krytycznych, w tym surowców niezbędnych do transformacji ekologicznej i cyfrowej, takich jak lit i miedź; wyraża uznanie dla naszych chilijskich partnerów za zaangażowanie we współpracę z UE w obszarze dostaw surowców krytycznych, co przyczynia się do zwiększenia odporności UE w sektorach takich jak energia, transport, infrastruktura cyfrowa i obronność; podkreśla, że ta korzystna dla obu stron umowa zapewni przedsiębiorstwom z UE niedyskryminacyjny dostęp do chilijskich surowców, jednocześnie mając na celu pozostawienie Chile wystarczającej przestrzeni politycznej do tworzenia lokalnej wartości dodanej dzięki przetwarzaniu i przekształcaniu surowców w kraju; odnotowuje przepisy dotyczące podwójnych cen i ograniczeń monopolu eksportowego; uważa, że UE powinna aktywnie wspierać Chile w jego wysiłkach na rzecz przejścia na wyższy szczebel łańcucha wartości; jest przekonany, że eksploatacja surowców powinna odbywać się w sposób zrównoważony pod względem środowiskowym i społecznym oraz że powinna przynosić korzyści lokalnym społecznościom, w tym ludności rdzennej, i je angażować, oraz zapewniać pełne poszanowanie ich praw, w tym prawa do dobrowolnej, uprzedniej i świadomej zgody; z zadowoleniem przyjmuje protokół ustaleń między UE a Chile w sprawie strategicznego partnerstwa na rzecz zrównoważonych łańcuchów wartości surowców i wzywa do jego szybkiego wdrożenia;

### **Postanowienia instytucjonalne**

50. uważa, że ważne jest, aby wspólna komisja parlamentarna była informowana o decyzjach i zaleceniach Wspólnej Rady oraz aby wspólna komisja parlamentarna mogła przedstawiać Wspólnej Radzie zalecenia dotyczące wdrażania umowy; popiera organizowanie dwóch posiedzeń wspólnej komisji parlamentarnej rocznie w celu dalszego pogłębiania stosunków parlamentarnych między obiema stronami;

51. z zadowoleniem przyjmuje zinstytucjonalizowany mechanizm angażowania organizacji społeczeństwa obywatelskiego we wdrażanie umowy oraz wzmocnienie wewnętrznych grup konsultacyjnych; wzywa Komisję i władze Chile do zapewnienia aktywnego i znaczącego zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji pozarządowych, przedstawicieli ludności rdzennej, przedstawicieli biznesu i związków zawodowych w monitorowanie wdrażania umowy;

52. wzywa obie strony do przeznaczenia wewnętrznym grupom konsultacyjnym wystarczających środków finansowych i pomocy technicznej, aby umożliwić im właściwe wykonywanie ich zadań; oczekuje ścisłej współpracy między unijnymi i chilijskimi wewnętrznymi grupami konsultacyjnymi;

53. wzywa obie strony do szybkiego wdrożenia umowy z korzyścią dla wszystkich, w tym MŚP i kobiet;

54. przypomina, że umowa będzie wymagać ratyfikacji zarówno na szczeblu UE, jak i państw członkowskich, podczas gdy umowa przejściowa w sprawie handlu, która zawiera jedynie elementy handlowe i inwestycyjne wchodzące w zakres wyłącznych kompetencji UE, wejdzie w życie po jej ratyfikacji przez Parlament i Radę; jest zdania, że podział umowy w celu przyspieszenia procesu ratyfikacji w pełni uwzględnia podział kompetencji między UE a jej państwami członkowskimi i umożliwia szybką ratyfikację części wchodzących w zakres wyłącznych kompetencji UE, przy jednoczesnym zachowaniu kompleksowego charakteru umowy;

o  
o o

55. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji Europejskiej, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządóm i parlamentom państw członkowskich oraz rządowi i parlamentowi Republiki Chile.

---